

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Sköndals Husläkarmottagning
Klinik

Allmänmedicin
Specialitet

2022-04-06
Datum

Region Stockholm
Ort

Eva de Fine Licht och Britt Bergström
Inspektörer

Styrkor

- God bemanning avseende specialister i allmänmedicin.
- Engagerad och välutbildad handledare.
- Engagerad och medicinskt erfaren ST-läkare med intresse och erfarenhet av organisationsfrågor.
- Stor frihet för ST och handledare att tillsammans lägga upp ST-tjänstgöringen.
- Bra handledningsstruktur inkluderande kompetensvärdering och dokumentation.
- Bra bredd beträffande patientklientel.
- Handledning av såväl läkarstudenter som AT och ST.
- Medvetenhet vad som behöver kompletteras avseende utrustning och struktur för att öka utbildningskvalité.

Svagheter

- Organisation i uppbyggnadsfas med ny nya rutiner och ny ledningskultur.
- Viss omsättning på personalsidan.
- Svårutnyttjade lokaler.
- Bristande utrustning, öronmikroskop och gyn stol saknas. Rectoskop och operationsutrustning behöver kompletteras.
- Pga av ovanstående brister vad det gäller utrustning föreligger svårigheter att träna praktiska moment i målbeskrivningen.
- Obefintlig internutbildning men planer finns att utvidga läkarmöten och engagera specialister och ST i fortbildningsprogram.

Förbättringspotential

- Inköp av utrustning för klinisk diagnostik och behandling.
- Införa strukturerad internutbildning där ST-läkaren är aktiv.
- Införande av specialistkollegium inkluderande 360 gr bedömning för att ge VC-chefen möjlighet att följa ST-läkarens kompetensutveckling.
- Hitta sätt att använda ST-läkarens intresse för organisationsfrågor i den nya strukturen för verksamheten.

STRUKTUR

A Verksamheten

Vårdcentral belägen centralt i Sköndal i lokaler som tidigare varit en kyrka och är k-märkta avseende exteriör. Lokalerna är till följd av det något svårutnyttjade. Vårdcentralen drivs av ny ägare, stiftelsen Stora Sköndal sedan januari 2021. Tidigare privatdriven husläkarmottagning där ägarna sålde verksamheten i samband med sin pensionering. Ca 7000 listade patienter. Tre heltidsanställda specialister i allmänmedicin samt en vikarierande pensionär som är specialist. Inget ansvar för BVC och ÄBO. Många multisjuka äldre och betydande hemsjukvård. Generationsskifte på gång med inflyttning av barnfamiljer.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

God bemanning avseende specialister i allmänmedicin. Viss personalomsättning på läkarsidan med två som slutar men två nya specialister är rekryterade. Stort hemsjukvårdsuppdrag som innebär mycket arbete för sjuksköterskor och undersköterskor vilket ibland medför svårigheter för läkare att få assistans tex vid operativa ingrepp.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Lokaler i fd kyrka som inte är helt ändamålsenliga. ST-läkare har eget rum. Viss för utbildningen viktig utrustning såsom öronmikroskop, gyn stol och ändamålsenlig operationutrustning saknas. Rectoskop finns men är inte funktionsdugligt.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.

Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.

B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.

C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.

D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Individuell utbildningsplan finns och är godkänd av ST-handledare och studierektor. Den revideras årligen i närvaro av verksamhetschef, studierektor och handledare. Kompetensvärdering sker med hjälp av etablerade mallar och handledningen är välstrukturerad och respekteras. Utbildningen dokumenteras i ST-forum av ST-läkare. Sidoutbildningen är inplanerad. Primärvårsjouren är organiserad som Närvårdsakuter som ligger i anslutning till sjukhus och bemannas av egna anställda läkare. ST-läkare har möjlighet till sidotjänstgöring på dessa enheter.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i mål-beskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Engagerad och utbildad handledare. Strukturerad handledning som utgår från det individuella utbildningsprogramme och inkluderar kompetensvärdering och dokumentation.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Utbud av obligatoriska kurser finns men är begränsat vilket innebär att kurserna ofta kommer sent i ST-utbildningen då man prioriterar ST som snart är klara specialister. Bristande internutbildning på vårdcentralen, läkarmöten ägnas enbart åt administrativa frågor.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Det finns tillgång till vetenskaplig kurs och handledning via Akademiskt primärvårdcentrum. VESTA, "Vetenskap och Evidens för ST i allmänmedicin" respektive KVASt "Kurs i vetenskapsmetodik för ST". Vilken kurs som är aktuell beror på ST-läkarens tidigare erfarenheter inom området. Arbetet redovisas för en kollegial grupp, oftast på vårdcentralen. På vårdcentralen har man ingen struktur vad det gäller att läsa vetenskapliga artiklar och ST-läkarens kompetens inom området bedöms inte fortlöpande. Plan finns vad det gäller ämne och genomförande av ST-läkarens kvalitetsarbetet.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarens genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkaren har erfarenhet och intresse för organisationsutveckling och leder teamarbete på vårdcentralen samt får feedback på det. ST-läkaren får uppdrag av verksamhetschef att upprätta rutiner inom specifika områden som en del av det pågående uppbyggnadsarbetet på VC. Planer finns att involvera ST mer i verksamhetsutvecklingen samt att leda läkarmöten. Det finns ingen internutbildning på vårdcentralen och därför finns för närvarande ingen möjlighet för ST att undervisa under handledning.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

Kommentarer och åtgärdsplan angående extern kvalitetsgranskning, SPUR-rapport 2022-04-06 Sköndals Husläkarmottagning.

Tack för en klarsynt SPUR-rapport med saklig och konstruktiva åtgärdsförslag.

Den första punkten där vi fick nedslag på var punkt C om lokaler och utrustning. Gynstol saknas samt öronmikroskop saknas samt ändamålsenlig operationsutrustnings saknas.

Ändamålsenlig operationsutrustning är inköpt.

Rektoskop blåsbälg är inköpt.

Vad gäller öronmikroskop kommer detta köpas in till hösten. Offert är tagen men ett rum måste byggas om för att kunna bära konstruktionen då de flesta väggar inte har en bärande funktion. Offert tagen på byggfirma och planerat byggnationsarbete kan tidigast komma igång i oktober-22.

Vad gäller gynstol, så är offert tagen och sådan kommer inköpas efter hösten då ombyggnationen är klar för att minimera avbrott i verksamheten.

Samtliga åtgärder skall vara klara före höstterminens slut.

F. Teoretisk utbildning.

Allmänna råd, punkt 1. Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Plan finns för etablering av intern utbildning för läkargruppen på vårdcentralen. Konkret avses 4 läkarmöten per år, två per termin, vigs specifikt åt intern utbildning. Detta utöver nuvarande struktur med möjlighet till att var annan vecka ta upp komplicerade eller lärorika cases inom ramen för läkarmötet.

Då det för närvarande tjänstgör 1 ST-läkare på vårdcentralen är ambitionen att denne får möjlighet att leda två av dessa utbildningstillfällen, antingen med innehåll från genomgången kurs, eller i form av genomgång av vetenskaplig artikel.

Utbildningsmomentet planeras i samråd med handledare och dokumenteras i utbildningsplanen i ST-forum.

G. Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete.

Föreskrift, punkt 3. ST-läkarens kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Enligt ovanstående plan för intern utbildning kommer ST-läkare på Sköndals husläkarmottagning att ges möjlighet att presentera vetenskapliga artiklar inom ramen av läkarmöten upp till två gånger per termin med möjlighet till återkoppling från handledare övriga läkarkollegor på vårdcentralen.

I samband med kurs i vetenskapligt arbete ingår även presentation och opposition på såväl plan för vetenskapligt arbete som färdigt arbete inför övriga kursdeltagare och extern handledare.

Kvalitetsindikator, punkt 1. ST-läkarens individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.

När presentation av eget arbete enligt vetenskapliga principer blir aktuellt, kommer detta även att presenteras för kollegorna på vårdcentralen.

Då endast en ST-läkare tjänstgör på vårdcentralen och denne är i ett tidigt skede av sin ST har ingen närmare plan tagits fram i nuläget.

Kvalitetsindikator, punkt 3. Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.

Se ovanstående plan om presentation av vetenskapliga artiklar inom ramen för läkarmöten.

Kvalitetsindikator, punkt 4. Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig

tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Detta har ej varit aktuellt givet liten läkargrupp och en ST-läkare.

H. Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens.

Allmänna råd, punkt 1. ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.

ST-läkaren har undervisat studenter på vårdcentralen under handledning under såväl hösten 2021 som våren 2022.

Detta framgår dock ej av protokollet.

Vidare så kommer ST-läkarens handledare att delta vid ovan beskrivna lokala undervisning och möjlighet till handledning efterföljande ges.

Dr Fridblom har undervisat doktorander samt har 14 internationellt publicerade vetenskapliga artiklar.

Fredrik Eriksson
Verksamhetschef Sköndals HLM

(Signerad version av VC, SR och ST inskickad till Lipus)